

บทที่ ๒

คำช่วยกลาง

คำช่วยกลาง คือ คำช่วยกริยา ที่ปรากฏอยู่ระหว่าง คำกริยา ในภาษาไทย
เท่าที่ได้ศึกษามามีปรากฏอยู่ •• คำ คือ

๑. เกือบ

ตัวอย่าง - ฉัน/นอน/เกือบ/หลับ/แล้ว
น้องคอยทานข้าวโพดก่อนนะ พี่/ต้ม/เกือบ/สุก/แล้ว
ฉันถูกฆาตกรจับ/จับ/เกือบ/เข้า/แน่

๒. ก่อน

- วันนี้น้อง/แต่งตัว/ก่อนข้าง/สวย/
บ้านี้เด็ก/ซัก/ก่อนข้าง/สะอาด/
เขา/กรน/ก่อนข้าง/กึ่ง/

๓. คอย

- เมื่อคืนนี้อากาศเย็นฉัน/นอน/คอย/หลับ/หน่อย
คนใช้คนใหม่/ทำงาน/คอย/สะอาด/หน่อย
หนังสือเล่มนี้ง่าย ฉัน/อ่าน/คอย/เข้าใจ/ทีหน่อย

๔. จน

- หนังสือเล่มนี้น้อง/อ่าน/จน/เสร็จ/เรียบร้อยแล้ว
แคง/วิ่ง/จน/ถึง/บ้านอยู่แล้วถึงไก่กดม
เมื่อคืนตอนที่เธอมาเรียกฉัน/นอน/จน/หลับ/แล้ว

๕. จะ

- อ้าว निक ที่/ตั้งใจ/จะ/โหมรื้อ/ไปหาอนุชิต
แกง/เตรียม/จะ/กลับ/บ้านละหรือ
อาจารย์/ทองการ/จะ/พบ/ เรชนนะ

๖. แหม

- อาพิศย์ก่อนไปเที่ยวบ้านนิคมมา รถ/กระแทก/แหม/แย
วันนี้ฉันทานเสีย/อิม/แหม/ลูก/ไม่ขึ้น
ที่ตลาดกับคนแน่นมาก ฉัน/ถูกเบียด/แหม/เป็นลม/

๗. ทอง

- ฉัน/จำ/เป็น/ทอง/ทำ/ตามคำสั่งคุณแม่
นิก/จำ/เป็น/ทอง/อ่าน/หนังสือเล่มนี้
ฉัน/จำ/เป็น/ทอง/เล่า/เรื่องของเธอให้เขาฟัง

๘. เพิ่ง

- อ้าวชวนแดงไปไหนนะ เขา/เจ็บ/เพิ่ง/ตื่น/
น้องคนเล็กของฉัน/เรียน/เพิ่ง/จบ/ปีนี้
เกิดวันนี้ ๒ ชมแล้ว แก่แก่/พูด/เพิ่ง/ซัก

๙. ยัง^๒

- แม่จะทำการฆ่าตัวแล้ว นัยการันที/มอง/ยังไม่/เห็น/
ชายคนนั้นอายุมากแล้ว แก่เรา/เรียน/ยังไม่/จบ/สักที
เธอพูดใหม่สิ ฉัน/ฟัง/ยังไม่/เข้าใจ/

^๒ คำกริยา ยัง เมื่อปรากฏระหว่างคำกริยา จะทอ้งตามด้วย ไม่ เสมอ

๑๐. เหมือน

- เขา/พูด/เหมือนจะ/ขอมืม/หนังสือของเธอ
เด็กคนนั้นเรา/มอง/เหมือนจะ/สวย/แต่ไม่สวย
เขา/ทำท่า/เหมือนจะ/เข้าใจ/คำสั่งของเธอ

๑๑. อยาก

- พอดีฉัน/เริ่ม/อยาก/นอน/ก็ถูกคุณแม่ใช้
ฉัน/นึก/อยาก/เรียน/จากนายถึงนิตยภัต
น้อง/คิด/อยาก/เรียน/แต่กลัวสอบตก

คำช่วยกลาง ทั้ง ๑๑ คำนี้ แบ่งเป็นประเภทใหญ่ได้ ๒ ประเภทคือ

๑. คำเดี่ยว คือ คำช่วยกลาง ที่ปรากฏตามคำสั่ง (โดยไม่ต้องมี จะ หรือ ไม่ ตาม)
ระหว่างกริยาได้ ได้แก่คำเลขที่ ๑ - ๘ และคำเลขที่ ๑๑ ข้างบนนี้

คำช่วยกลาง ที่เป็นคำเดี่ยวทุกคำ อาจจะใช้ปรากฏกับคำ จะ ได้เสมอ ดังนั้นถ้าจะใช้คำ จะ เป็นหลักในการแบ่งประเภทของ คำช่วยกลาง ที่เป็นคำเดี่ยวนี้ ก็จะได้เป็น ๒ ประเภท คือ

ประเภทที่ ๑ คำช่วยกลาง ที่ปรากฏหน้า จะ

ประเภทที่ ๒ คำช่วยกลาง ที่ปรากฏหลัง จะ

ประเภทที่ ๑ คำช่วยกลาง ที่ปรากฏหน้า จะ มีอยู่ ๗ คำ ได้แก่คำเลขที่ ๑ - ๓, ๕, ๖, ๘ และ ๑๑ ที่กล่าวไว้ข้างบนนี้คือ

ก. เกียม

- ต้องในเมื่อกิตติ เธอ/เขา/เกียม จะ/ถูก/แล้วนี่
งานที่คนสั่ง ฉัน/ทำ/ เกียม จะ/เสร็จ/แล้ว
ที่ฉัน/ณ/ เกียม จะ/เต็ม/อยู่แล้ว

คำช่วยกริยา เหมือน เมื่อปรากฏระหว่างคำกริยา จะต้องตามด้วย จะ เสมอ

ข. ก่อนข้าง

- เขาเป็นคนที่/เห็น/ ก่อนข้าง จะ/สวย/
คนไม้นี้ เธอ/รทมา/ ก่อนข้าง จะ/ขม/ไปไหน
ลองทานมันนี่สิ แก่ฉัน/ทอด/ ก่อนข้าง จะ/เกรียม/ไปไหน

ค. คอย

- เมื่อคืนนี้อากาศร้อน ฉัน/นอน/ไม่ คอย จะ/หลับ/
เด็กคนนี้/ทำงาน/ ไม่ คอย จะ/เรียบร้อย/
หัวเสียงก่อนเกินไป ฉัน/ฟัง/ ไม่ คอย จะ/ไต่

ง. จวน

- เชื้อนกระดานเขามาอีกทีก็พอ ฉัน/มอง/ จวน จะ/เห็น/อยู่แล้ว
ขนาดเขา/เจ็บ/ จวน จะ/เดิน/ไม่ไหว เขาก็ยังอยากเที่ยว
งานที่หัวหน้าสั่ง เธอ/ทำ/ จวน จะ/เสร็จ/รีบ

จ. แทบ

- แคงสอมนก เขา/เสียใจ/ แทบ จะ/ตก/ไม่ออก
ไม่ยอมเรียนทดสอบ ฉัน/เมื่อ/ แทบ จะ/แะ/อยู่แล้ว
เมื่อวานนี้ ฉัน/หกล้ม/ แทบ จะ/ลุก/ไม่ขึ้น

ฉ. เพิ่ง

- คุณแม่/นอน/ เพิ่ง จะ/หลับ/ เด็ก ๆ อย่าทำเสียงกึ่งนะ
เด็กคนนี้อายุตั้ง ๓ ขวบแล้ว แก่/เห็น/ เพิ่ง จะ/โต/
ลองทานเนื้อนี่สิ ฉัน/เคี้ยว/ เพิ่ง จะ/เปื่อย/เมื่อกินเอง

คำช่วยกริยา คอย เมื่อเป็นคำช่วยกลางที่ปรากฏหน้า จะ จะต้องมีคำ ไม่ นำหน้า
คอย จะ เสมอ.

ช. อยาก

- ก่อนนี้ เริ่ม / อยาก จะ / เรียน / ต่อแล้ว
บางครั้ง ฉัน / ลืก / อยาก จะ / พูด / กับ เขา / ให้ รู้ เรื่อง สัก ที
ฉัน / นึก / อยาก จะ / เขียน / จดหมาย ถึง นิต ดก / ก็ ไม่มี เวลา

ประเภทที่ ๒ คำช่วยกลาง ที่ปรากฏหลัง จะ มีอยู่เพียงคำเดียวได้แก่คำที่ ๗ คือ ทอง
ฉัน / จำ เป็น / จะ ทอง / คน / กับ เขา ต่อไป
ฉัน คิดว่า เรา / จำ เป็น / จะ ทอง / พูด / กับ ให้ รู้ เรื่อง
เธอ / จำ เป็น / จะ ทอง / คน / ที่ มัน จน ถึง สิ้น มัน หรือ

คำช่วยกลาง ที่เป็นคำเดียวทั้ง ๒ ประเภทข้างบนนี้ นอกจากจะปรากฏร่วมกับคำ จะ แล้ว จะไม่ปรากฏร่วมกับคำช่วยกลางคำอื่น ๆ เช่น

๒. คำผสม คือคำช่วยกลางที่ปรากฏตามลำดับ (โดยไม่ต้องมี จะ หรือ ไม่ ตาม) ระหว่างคำกริยาไม่ได้ จะคงตามด้วย จะ หรือ ไม่ เสมอ คำช่วยกลางที่เป็นคำผสมนี้ มีอยู่ ๒ คำ คือ เหมือน ในคำว่า เหมือนจะ และ ยัง ในคำว่า ยังไม่

- ตัวอย่าง - เขา / พูด / เหมือนจะ / บอก / หนังสือ เล่ม นั้น ให้ เธอ
ครู / ทำ ท่า / เหมือนจะ / ห้อง / พอ ฉัน
 - เขี่ย ตา ฉัน / มอง / ยังไม่ / เห็น /
เด็ก คน นั้น / กิน / ยังไม่ / อิ่ม /

คำช่วยกลาง ที่เป็นคำผสมนี้ จะปรากฏระหว่างคำกริยาร่วมกับคำช่วยกลางคำอื่นไม่ได้

ในประโยคที่มี คำช่วยกลาง ปรากฏอยู่ ถ้าเป็นประโยคปฏิเสธ ตำแหน่งของคำ ไม่ จะอยู่ ดังนี้คือ

๑. ไม่ จะปรากฏระหว่าง คำช่วยกลาง และ กริยาคำที่ ๒ ตัวอย่างเช่น อาจารย์ให้
 งานมาก ฉัน / ทำ / เกือบ ไม่ / เสร็จ / แล้ว ถ้าคำช่วยกลางที่กล่าวนี้ มี จะ ปรากฏตาม
 ตาม ไม่ จะอยู่หลัง จะ ตัวอย่างเช่น อาจารย์ให้งานมาก ฉัน / ทำ / เกือบ จะ ไม่ / เสร็จ /
 แล้ว คำช่วยกลางทั้งกล่าวได้แก่ คำช่วยกลาง ๔ คำ ต่อไปนี้คือ

- ๑. เกือบ เป็น เกือบไม่ - อาจารย์ทำงานมาก ฉัน/ทำ/ เกือบ ไม่/เสร็จ/แล้ว
เกือบจะไม่ - อาจารย์ทำงานมาก ฉัน/ทำ/ เกือบ จะ ไม่/เสร็จ/แล้ว
- ๒. ค่อนข้าง เป็น ค่อนข้างไม่ - เด็กคนนี้/ทำงาน/ค่อนข้าง ไม่/เรียบร้อย/
ค่อนข้างจะไม่ - เด็กคนนี้/ทำงาน/ค่อนข้าง จะ ไม่/เรียบร้อย/
- ๓. จน เป็น จนไม่ - นิสัยฉัน/มอง/ จน ไม่/เห็น/อยู่แล้ว
จนจะไม่ - นิสัยฉัน/มอง/ จน จะ ไม่/เห็น/อยู่แล้ว
- ๔. จะ เป็น จะไม่ - ฉัน/ตั้งใจ/ จะ ไม่/ไปหา/เขาอีก
- ๕. แทบ เป็น แทบไม่ - ฉัน/เหนื่อยจน/เกิน/ แทบ ไม่/ไหว
แทบจะไม่ - ฉัน/เหนื่อยจน/เกิน/ แทบ จะ ไม่/ไหว
- ๖. เพิ่ง เป็น เพิ่งไม่ - ตั้งแต่เรียนมาฉัน/จน/เพิ่ง ไม่/เสร็จ/เป็นต้นแรก
เพิ่งจะไม่ - ตั้งแต่เรียนมาฉัน/จน/เพิ่ง จะ ไม่/เสร็จ/เป็นต้นแรก
- ๗. ยัง เป็น ยังไม่ - เด็กคนนี้/พูด/ยัง ไม่/ซัด/
- ๘. เหมือนจะเป็น เหมือนจะไม่ - เขา/ทำ/ผล/เหมือนจะ ไม่/ชอบเธอ

๒. ไม่ จะปรากฏระหว่างคำกริยาที่ ๑ และ คำช่วยกลาง ไม่ว่าคำช่วยกลางนั้นจะอยู่ตาม
ลำดับ (โดยไม่มี จะ ตาม) หรือมี จะ ปรากฏตาม คำช่วยกลาง นั้นก็ตาม ตัวอย่างเช่น
เด็กคนนี้/ทำงาน/ ไม่ คอย/สะอาด/ เด็กคนนี้/ทำงาน/ ไม่ คอย จะ/สะอาด เป็นต้น
คำช่วยกลางดังกล่าว โท่แก่คำช่วยกลาง ๒ คำ ท่อไม่ก็คือ

- ๑. คอย เป็น ไม่คอย - เมื่อคืนนี้ฉัน/นอน/ไม่ คอย/หลับ
ไม่คอยจะ - เมื่อคืนนี้ฉัน/นอน/ ไม่ คอย จะ/หลับ
- ๒. อยาก เป็น ไม่อยาก - ฉัน/เริ่ม/ไม่ อยาก/เรียน/อีกแล้ว
ไม่อยากจะ - ฉัน/เริ่ม/ไม่ อยาก จะ/เรียน/อีกแล้ว

๑. ในประโยคที่ คำช่วยกลาง ต้อง ปรากฏอยู่ ตำแหน่งของ ไม่ จะอยู่หน้ากริยาที่ ๑ เสมอ
ไม่ว่าจะมีคำ จะ นำหน้า ต้อง หรือไม่ก็ตาม
ตัวอย่าง - เธอ ไม่/จำเป็น/ต้อง/ทำ/ตามคำสั่ง/เขาก็ได้
- เธอ ไม่/จำเป็น/จะ ต้อง/ทำ/ตามคำสั่ง/เขาก็ได้

จากการศึกษาคำช่วยกลาง เท่าที่ปรากฏในภาษาไทย จะสังเกตได้ว่า คำช่วยกลาง ทั้งที่เป็นคำเดี่ยว และ คำผสมนี้ ส่วนใหญ่ จะปรากฏอยู่ระหว่าง คำกริยาที่มักจะใช้คู่กัน ตัวอย่างเช่น

นอน - หลับ
 กิน - อิ่ม
 ทา - ทบ
 ตก - แหวง
 ล้าง - สะอาด
 ทอม - ถูก
 หึง - ไ้กลิ่น
 มอง - เห็น
 เก็บ - ถึง
 ทำ - เสร็จ
 ผูก - ชัก
 เข็ม - ช่วย
 เก็บ - ทรง